

BRANDKÅRSTIDSKRIFT

Nr 7

Organ för Svenska Brandkärernas Riksförbund
Redaktion: Styrmansg. 1, Stockholm. Tel. 606308. Postg. 4870.
Redaktör och utgivare: Kapten Erik Gillner

1939
21 årgången

VÅDELSENS NYCKER.

Brandmannens yrke är fullt av överraskningar. Dessa bruka i allmänhet vara av det obehagliga slaget, d. v. s. under släckningsarbetet sprider sig elden stundom på ett sätt, som man icke räknat med. Släckningsstyrkan ställes då under pågående släckning plötsligt inför problemet att möta elden på en punkt eller en front, som med hänsyn till rådande förhållanden knappast kunnat väntas och absolut ej kunnat beräknas. Det är heller icke så egendomligt, eftersom elden och framför allt röken åtminstone vid inomhusbränder så gott som alltid hindrar ett ingående studium av läget, och eldsläckningsledaren, även om han redan förut är orienterad på platsen, ej kan känna alla förhållanden i detalj. Någon gång kan det emellertid hända att överraskningarna kunna bliva av det mera angenäma slaget.

När det brinner i två våningar i en snickeriverkstad, där i båda våningarna halvfabrikat finnes

uppställda på golvet och ansenliga mängder virke är upplagt till torkning under taket, och branden förc brandkårens ankomst hunnit angripa mellanbottens bjälkar så mycket, att mellanbotten på en yta av 50 kvm. störtat in med påföljd att i övre våningsplanet uppställda maskiner hamnat i det nedre, men halvfabrikat och virke knappast angripits av elden, då kan man med skäl tala om eldens nycker. Förhållandet är desto märkvärdigare, som branden upptäcktes en söndagsmorgon kl. 6,00 och därför 15 timmar förflutit sedan den sista av arbetspersonalen lämnade lokalen samt att elden ej genom någon trasig skorstensstock kunnat angripa mellanbottens konstruktioner direkt, utan måste ha uppstått i någon av lokalerna ovanför eller under mellanbotten.

Byggnadens läge.

Den brandskadade byggnaden är belägen mitt inuti ett av hu-

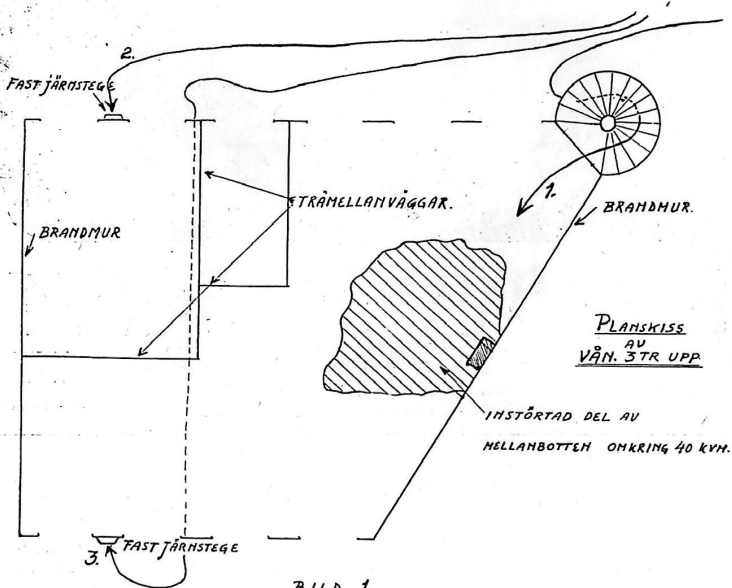

BILD 1.

vudstadens större kvarter. Kvarteret, som omfattar 25 tomter, av vilka flertalet förutom med gathus äro bebyggda med både två och tre och t. o. m. fyra gårdshus, har formen av en triangel vars sidor äro 270, 200 och 180 m. långa.

Den skadade byggnaden utgör det fjärde och innersta gårdshuset inom egendomen Banérgatan 25 och för att från gatan nå densamma måste man passera igenom ett portvalv i gathuset över den första gården, genom ytterligare ett portvalv under första gårdshuset över andra gården, genom en smal passage förbi ett tredje gårdshus och slutligen även den tredje gården. Genom den skadade byggnaden leder ett portvalv till en mindre bakgård, som således är den fjärde gården på denna tomt.

Byggnaden är således för att vara belägen i ett stadskvarter svåråtkomlig och portarna tillåta endast införande av avbröstbara stegar, vars manöverbarhet dessutom genom de inre gårdarnas ringa storlek är begränsad. En överhandseld i dylika hus kan för omgivningen bliva hotande om man tar i betraktande att egendomen är försedd endast med ett trapphus och möjligheterna att vid angreppet använda stegar är mycket kringskuren. Angreppsmöjligheterna bliva härigenom rätt begränsade, vilket minskar utsikterna att slå ned elden med den snabbhet, som för omgivningens säkerhet är önskvärd.

Byggnadens inredning och användning.

Byggnaden utgöres av stenhus i-4 våningar jämte vind. Botten-

våningen, våningen 1 tr. upp och 2 tr. upp disponeras av Hoffmans pianofabrik, som här huvudsakligen bedriver snickeriverksamhet. Våningen 3 tr. upp inrymmer Vikströms snickeriverkstad. Till våningarna leder ett, i byggnadens södra del beläget, trapphus varjämte två fasta järnstegar äro anbragta å fasaderna i byggnadens norra del. Skisserna å bild 1 och 2 giva en föreställning om det ur eldsläckningssynpunkt väsentliga av byggnadens utseende, konstruktion och inredning.

Brandens upptäckt.

Ett kvinnligt tidningsbud, som kl. 3,30 lämnade sin lägenhet i ett bredvidliggande hus, hade då förmärkt lukten av brandrök och hade med anledning härav väckt sin man. Makarna hade ägnat uppmärksamhet åt den byggnad, där elden senare upptäcktes, och därvid iakttagit, att rök utträngde ur skorstenen men i övrigt ej funnit något, som kunde tyda på att elden var lös.

Efter förrättat arbete hade tidningsbudet återvänt vid 6-tiden och även då förmärkt lukt av brandrök, varför hon jämte sin man ånyo gjorde undersökningar, varvid de funno att rök utträngde ur översta våningens väggventiler.

Med anledning härav tillkallades brandkåren. Kl. var då 6,11.

Brandkårens ankomst och ingripande.

Vid brandkårens ankomst gjordes samma iakttagelser, som tidningsbudet gjort, och dessutom att något rök utträngde genom fönsterspringorna i ett par av översta våningens fönster. Allt tydde således på, att elden var lös i översta våningen, varför en slangledning genom trapphuset uppdrogs till Vikströms verkstad. Samtidigt beordrades en ledning till vardera av de båda fasta järnstegarna för den händelse eldhärden skulle visa sig vara belägen i husets inre del, varjämte en avbröstbar stege rekvirerades för att, om elden skulle visa sig ha större spridning, kunna angripa mitt på fasaden.

Rökdykarna, som med slangen genom trapphuset inträngde i vikströms verkstad, kom snart fram till den plats, där mellanbotten störtat in och kunde genom röken iakttaga lägor i våningen under. Huruvida det ev. brann längre bort i Vikströms verkstad kunde på grund av röken ej fastställas, enär det instörtade området ej kunde forceras.

Den genom trapphuset upp-

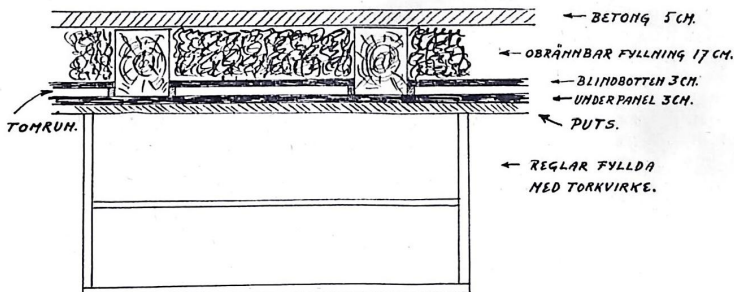

Bild 2. Schematisk genomskärning av mellanbotten.

dragna slangen insattes mot elden i vän. 2 tr. upp (Hoffmans pianofabrik) samtidigt som strålförarna på järnstegarna med slangarna i beredskap började slå in fönstren först i den övre våningen och därefter i den nedre för att vädra ut röken.

I överhettade lokaler händer ofta att elden vid lufttillträde hastigt blossar upp. Utluftningen är dock för ett effektivt framträngande nödvändigt och det var sannolikt mycket tack vare den inströmmande friskluften och den förbättrade sikten, som strålen omedelbart kunde riktas mot den nedstörtade eldhärden och hindra antändning av det utmed taket till torkning upplagda virket.

I dylika lägen är det fråga om en eller ett par minuter och om det lyckas hänger det mycket på, för det första, att de olika grupperna samverka ändamålsenligt, för det andra, att man är beredd att möta elden om den sprider sig hastigt, och således har slangarna i beredskap på sådana punkter, där det kan tänkas att man kan få användning för dem. Befälhavaren har härvid en ovärderlig nytta av att vara lokaliserad på platsen (obs. betydelsen av att vid strålarnas ansättande i föreliggande fall känna till förekomsten av trä mellanväggarna).

Här gäller nämligen samma regel, som för all strid, d. v. s. att planmässigt förbereda och ansätta anfallet och därefter konsekvent genomföra detsamma. Kastas utan närmare eftertanke en grupp brandmän med en slangledning fram mot en punkt, där elden förmodas uppträda, så kan man lyckas och gör det dess bättre ofta, men i mera komplicerade fall föreligger risk att misslyckas, om man ej är beredd att möta elden även på andra punkter.

Det är för sent att mot sådana punkter börja lägga ut slangledningarna sedan elden brutit fram.

Man ger elden därigenom en önskelig tidsfrist varigenom den får tillfälle att både sprida sig och bita sig djupare in i de brinnande föremålen och motståndet mot strålens släckningsverkan kan till följd härav mångdubblas. Förhållandet kan med andra ord uttryckas så, att där en i beredskap liggande ledning omedelbart kan stoppa den framflyttande elden där kan måhända ett genom slangutläggning försenat angrepp fordra både två och tre strålar.

Kastas en grupp fram mera på måfå mot en punkt, varifrån man förmodar att man kan komma åt elden, händer det dessutom lätt att befälhavaren fastnar vid denna grupp och binder sig därigenom på en enda punkt, så att han förlorar överblicken över det hela. Eldsläckningsledarens uppgift är ej att i detalj dirigera strålarna, utan i första hand, att genom en snabb rekognoscering söka bilda sig en uppfattning om läget och därefter genom mera ingående undersökningar på flera punkter, utvidga och befästa denna uppfattning samt med stöd härav leda de olika grupperna, som härvid helst böra tilldelas vissa bestämda uppgifter.

Strålens skötande i detalj skall kunna överlåtas på strålförarna eller befälhavaren för grupp och bör därför under utbildningen göras till föremål för övning.

Med denna synpunkt för ögonen framstår betydelsen av en brandmannaskola. Brandmannen kan ej som andra yrkesmän öva sig under verkligheten svärande förhållanden. Genom mer eller mindre ofta återkommande övningar kan han skaffa sig en viss rutin att handhava materielen, men allsidig praktisk övning får han f. n. endast på eldstället. Med de allvarliga och hetsiga förhållanden, som råda på brandplatsen är detta näppeligen rätta övnings sättet för den nyantagne.

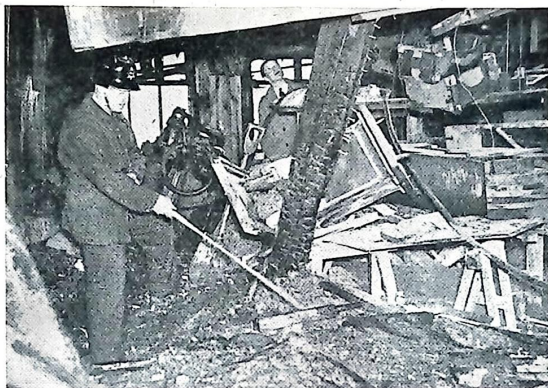

Bild 3. Observera den avbrända bjälken och de icke antända halvfabrikaten omedelbart invid eldhärden.

För att väl fylla sin uppgift bör därför med en brandmannaskola vara förenad övningslokaler, och det måste från brandmannahåll beklagas, att i det uppgjorda förslaget till statlig skola ej ansetts kunna framställas fordran på övningslokaler för släckningsarbete. Först när dylika lokaler finnes tillgängliga, och de ökade fordringarna på specialisering inom alla områden komma säkerligen att med tiden framtvinga dylika lokaler, kan man tala om en brandmännens yrkesskola. Utan lämpliga lokaler för praktiskt eldsläckningsarbete blir skolan mera en teoretisk utbildningsanstalt för brandbefäl än en yrkesskola i egentlig mening. Teoretisk utbildning är för brandbefälet nödvändig och kommer säkert att fylla en stor uppgift men måhända behöva vi brandmän på grund av våra säregna och periodiska arbetsförhållanden en verklig yrkesskola mera än de flesta andra yrkesutövare.

Efter denna utvikning från ämnet, som jag tagit mig friheten göra i samband med synpunkter på

strålarnas ansättande, återgår jag till den här berörda branden.

Iakttagelser och reflektion.

När röken skingrats så mycket, att brandplatsen kunde överblickas, befanns att 2 st. av mellanbottens bjälkar 7"×9½" brunnit av och jämte omkring 50 kvm. av mellanbotten med därå stående maskiner störtat ned i underliggande våning. Större delen av eldhärden hade härigenom hamnat i den undre av de brinnande våningarna.

Eftersom elden med all sannolikhet uppstått i närheten av den i pianofabriken uppställda limugnen, frågar man sig, varför icke det därstädes i taket upplagda virket i första hand fattat eld. Om så skett hade elden rätt snart spritt sig över hela pianofabriken. I stället har elden krutit in i mellanbotten och bränt av de grova bjälkarna, vilka lågo inbäddade i obrännbar fyllning.

Då elden tog denna väg, skulle man väntat sig att finna något fel på skorstensstocken från limug-

Bild 4. De nedstörtade maskinerna.

nen. Något fel på skorstensstocken har emellertid efter branden ej kunnat upptäckas. Skorstensstockens väggar voro däremot av osedvanlig grovlek. Bjälkarna ha va också varit på tillfredsställande sätt avväxlade. Med hänsyn till den obrännbara fyllningen i mellanbotten är även självantändning utesluten.

Eldens inträngande i mellanbotten torde därför få tillskrivas något sår i putsen, varigenom en gnista vid eldningen inträngt och antänt panelvirket. Här har elden utvecklats sig långsamt och huvudsakligen i form av glödbland angripit bjälkarna till dess dessa givit vika för snickerimaskinernas tyngd. På själva eldstället stod en planhyvel med en vikt av 900 kg. och rikthyvel vägnande 600 kg. Först vid instörtningen har elden blivit fri och detta synes ha skett strax före brandkårens ankomst, varvid den under glödblandens bildade röken och de väl slutna lokalerna hindrat en snabbare utveckling av eldherden.

Det måste emellertid räknas, som ren tur, att instörtningen ej

skedde under släckningsarbetets första skede. Någon möjlighet att förutse eller misstänka instörtning var i de starkt rökbelagda lokalerna givetvis utesluten. Eldsvådan ger ett exempel på de fullkomligt oberäknliga faror, som ofta hota brandmännen under deras yrkesutövning.

Eldningsförhållanden i lokalen lördagen den 6 maj.

I Vikströms verkstad hade ej eldats under lördagen.

I pianofabrikens limfyr hade tidigt den 6 eldats, men fyren var utbrunnen kl. 1, då samtliga arbetare lämnade lokalen. Verkmästaren var kvar till kl. $\frac{1}{2}$ 5, men kunde då han avlägsnade sig ej märka något misstänkt. Efter som fyren varit släckt sedan kl. 1 måste det dock kl. $\frac{1}{2}$ 5 någon obetydlig eldhärd funnits i mellanbotten, dock så obetydlig att den ej kunnat observeras underifrån.

Det är ett av dessa många lömska eldsutbrott, som aldrig få en fullt godtaglig förklaring.

Torsten Mohlin.

Ystads frivilliga brandkårs 100-års jubileum.

Samhällets blickar kom-
ma att följa oss.

Samhällets tacksamhet
blifve vår belöning.

(Ur protokollet den
29 april 1839.)

Bland Ystads många märkvärdigheter är förvisso Frivilliga Brandkåren en av de främsta. Den har funnits i hundra år och är den äldsta frivilliga brandkåren i riket. Den har en äreplats i det svenska brandväsendets historia.

Frivilligan vet ju också att den har ett hedersrum i ystadbornas hjärtan, och säkerligen skall vissheten härom verka såsom den tryggt brummande kontrabasen i jubileumsorkestern och ge den enkla men djupa och sammanhållande grundtonen åt en glad fest i sekelminnets tecken.

Det är naturligt att när en kärbildning av samhällsmedlemmar frivilligt ställt sig i sin stads tjänst i syfte att hjälpa alla dess invånare mot eldsolyckor och sedan har lyckats hålla ihop och förnya sin organisation i hundra år och i alla prövande skiften infriat sitt åtagande med nit, redlighet och offervilja, så måste en sådan sammanlutning vinna en allmänlig resonnans. Kanske satt understundom de styrandes förstäelse långt inne och måste skruvas fram. Kanske fanns det ögonblick då enbart löjet var redo att skänka *Frivilliga Bergnings-Corpsen*, som var kårens ursprungliga namn, sitt oförbehållsamma gillande. Sådant märker man aldrig numera. Kåren är — med bibehållande av en egenart, sin frihet och självständighet och sina ursprungliga organisationsprinciper — sedan våren 1924 fast inlemmad i samhällets skyddsanordningar och ersätter den i lag annars föreskrivna allmänna brandkåren. Om Ystads stadsfullmäktiges beslut i ärendet den 24 april nämnda år skrev en tidning: "Inom stadsfullmäktige höjdes ingen enda röst mot detta arrangemang, varigenom Frivilliga brandkåren tryggats i sin tillvaro, ett bevis på att man i Ystad vet att tillvarataga allt av kulturhistoriskt värde, ej enbart gamla hus". —

Säkerligen hade kåren även utan arrangemanget ifråga fortsatt sin existens, såvida man inte rent av förbjudit den att ingripa mot eldsvådor. I själva verket blev det vid överenskommelsen mellan staden och kåren tydligt och klart utsagt, att tacksamheten var på stadens sida. Kåren gjorde inga som helst anspråk på ekonomisk gottgörelse. Dess åtagande för femton år sedan betydde en besparing för stadskassan, samtidigt som kåren, tränad och erfaren, genom att inträda som förstärkning till den fasta brandkåren övertog det personella brandskyddsbesvär som annars skulle avkrävts andra medborgare. Det låg alltså en god realpolitik till grund för stadsfullmäktiges beslut, och i vart fall inte i första rummet en önskan att bevara en institution därför att den ägde ett kulturhistoriskt värde. Även den allmänna opinionen såg på saken ur den praktiska nyttans synpunkt. Fast man gärna skämtade med sin kära Frivilliga, som då hade 85 år på nacken och redan i tre decennier på grund av sitt traditionsmässiga uppträdande betraktades som en relikföreteelse och ett unicum, så fanns det väl ingen som ville eller kunde förneka att kåren var bra att ha. Det hade man färskta belägg för. Frivilliga brandkåren hade i 1920-talets första år undergått en konsolidering och föryngring under Oscar Larssons kraftfulla ledning och med raska tag inhävat nya utmärkelser och ökat sin långa meritlista. Med hänsyftning på stadens eget efterblivna brandväsen, som i en mansålder spelat Traskapatrullo, fanns det spefåglar som undrade om inte den nya brandorganisationen rätteligen borde utbyggas kring Frivilliga brandkåren, som ju brukade klara skivan innan det andra maskineriet kom i gång... Brandstadgan av 1923 medgav inte en sådan lösning, annars vete fåglarna om inte stadens

fäder på allvar övervägt möjligheten.

Ystadborna äro fullt på det klara med huru de önska umgås med festföremålet nu som alltid raljera de, men ännu mer respektera de. Sen är det ju detta, som med ett smattrande utrikiskt ord kallas lokalpatriotism. Låt oss här i stället säga den naturliga varma känslan för hemstaden. Den känslan brukar ta fyr och flamma den 19 september, när brandkärsmarschen ekar genom gatorna och alla gamla pojkhjärtan klappa i takt — och flickhjärtan också för den delen. Det är för många invånare årets roligaste dag, då spricker trumpetheten och då är egentligen Ystad i de sinas ögon i alla fall världens raraste stad. Då får åtminstone infödingen en rätt underlig förnimmelse av att det Ystad, som en gång varit, lever upp igen med kårens traditioner i det Ystad som är. Ystadborna ha inget mer levande band som så direkt och påtagligt sammanknyter det förflutna med det närvarande.

*

Ystads frivilliga brandkår hade en lika glansfull som högtidlig och solenn dag, då den firade sitt sekeljubileum den 1 juli. Staden var klädd i rik flaggskrud och tedde sig från sin vackraste sida, bortsett ifrån att solen lyste bakom moln.

Dagen inleddes med mottagning av de inbjudna gästerna på hotell Continental kl. 1 med efterföljande lunch. Det var många av brandskyddets och brandkärsväsendets ledande män inom landet och provinsen som hedrade Frivilligans jubileum med sin närvaro, vid lunchen eller senare. Bland dessa märktes främst länets hövding A. Thomson, ordföranden i Svenska Brandkärernas Riksförbund, förre landshövding Nils Edén, ordföranden i Skånska Brandkärslöfvet, f. landshövding Johan Nilsson,

v. ordf. i Svenska brandskyddsföreningen, överstelöjtnant H. O. Forssman, sekreterarna i ovan nämnda båda riksförbund kaptenerna Erik Gillner och R. Götherström, brandchefen i Åbo Karl A. Rell, t. f. borgmästare Erik G:son Zätterström, överste E. Björk, stadsfullmäktiges ordförande folk-skoleinspektör C. O. Persson, representanter för den frivilliga brandkärslöfvet i Skåne, för brandkärorna i Malmö, Lund och Tomelilla, för Skånska brandförsäkringsinrättningen och Skånska städernas brandstodsörening genom direktören, f. borgmästare P. Gamstorp m. fl., för Brandförsäkringsaktiebolaget Skåne genom konsul Emil A. Borg, representanter för drätselkammaren och brandstyrelsen i staden, för dess fasta brandkår, för Sparbanken i Ystad m. fl.

Vid lunchen hälsades gästerna välkomna av chefen för frivilliga brandkåren, konsul Hugo Schultz, som särskildt vände sig till landshövdingarna Edén och Johan Nilsson såsom ordföranden i Svenska Brandkärernas Riksförbund resp. Skånska Brandkärslöfvet, vidare till övriga gäster och hälsade dem varmt välkomna till staden och till jubileet. Gästernas tack frambars av landshövding Edén, som tillika tackade för att han fått tillfälle återuppliva forna intryck från denna gamla ärevördiga stad, vars motstycke är svårt att uppleta.

Därefter företogs en vandring till flera av stadens ärevördiga eller på annat sätt sevärda minnen, bl. a. Mariakyrkan, Klostret, de nyrestaurerade apoteksbyggnaderna o. s. v.

*

En stund senare blev det uppställning av frivilliga brandkåren på Österportstorg. Vid tiden för högtidligheterna här hade en myckenhet folk samlats på och kring

Frivilliga Brandkårens befäl sommaren 1939.

Sittande fr. v.: Stadsvägmästaren G. A. Alborn, konsul Hugo Schultz (chef sedan 1930), fabrikkören H. Hanzon (sekondchef sedan 1930), arkitekten Karl Erikson. Stående fr. v.: köpmannen Torsten Tömmesen, belysningsförmannen Martin Lindström, handlanden Emil Persson och köpmannen Knut Körling.

torget. Efter uppställning, avlämning och parad för fanan framträdde t. f. borgmästare Eric G:son Zätterström och höll ett anförande, i anslutning till överlämnandet av en fana. Hans yttrande var av följande lydelse:

Ystads frivilliga brandkår.
Befäl och manskap.

Såsom ett led i de festligheter, varmed kåren i dag firar sin 100-åriga tillvaro, har jag anmodats till kåren överlämna en denna med anledning av jubiléet av bestyrelsen för Svenska Flaggans Dag tilldelad svensk fana.

Det är med så mycket större tillfredsställelse jag efterkommer denna anmodan, som jag å ämbetets vägnar kan betyga, att Ystads frivilliga brandkår i framfarna tider utfört en samhällsgärning, som gjort den välförtjänt av den utmär-

kelse, den tilldelade fanan får anses innebära.

Må kåren föra denna fana med samma heder, varmed den hittillsdags fört sina fanor och må — liksom tillförne — kring densamma sluta upp män av skilda klasser villiga till uppoffring för samhället i tider av fara.

I den förhoppningen har jag den äran till kåren överlämna denna fana.

Efter överlämnandet av den vackra sidenfanan utbringade borgmästare Zätterström ett fyrfaldigt leve för fosterlandet, varefter musiken stämde upp "Du gamla, du fria" som unisont sjöngs.

I procession tågades så till gamla kyrkogården för nedläggande av kransar. Med musik i täten togs färden genom St. Östergatan, Stortorget och St. Västergatan till gamla kyrkogården, där brandkåren

tog uppställning å ömse sidor om gravkapellet. Under det Lindblads "Stridsbön" spelades utgingo avdelningar under befäl av brandkårens avdelningschefer och nedlade kransar på avlidna chefers gravar, nämligen på tullförvaltare Bolinders, handlande Lambergs, handlande Mobergs samt grosshandlare Aug. och Ivar Schultz viloställen, varjämte även en krans nedlades på donatorns grosshandlare Berghmans grav. Tidigare på dagen hade chefen och sekondchefen, hrr Schultz och Hanzon nedlagt en krans på hattmakare N. Ekströms grav.

Efter denna hyllningsgärd höll kontraktsprost Hj. Evander från kapelltrappan ett minnesanförande.

Denna stämmingsmättade akt slöts med gemensamt avsjungande av "Vår Gud är oss en väldig borg", varpå kåren i samma ordning som vid utfärden tågade genom Norra Promenaden och Lilla Västergatan till Stortorget för sprutmönstring. Här liksom annorstädes hade kompakta människomassor samlats för att åse det alltid populära folknöjet: Frivilligans sprutmönstring. Väl framme på Stortorget fick brandmanskapet med ens ytterst brått om. I en handvändning kommo sprutorna fram, även den gamla snart 90-åriga Berghmanska sprutan togs fram och i bruk. Och den visade sig sannerligen icke lida av ålderdomskrämpor. Inalles voro tre strålar i verksamhet, varmed torgets slitna gatstenar besprutades. En och annan gång hände det också att åskådarna fingo sig en liten dusch, till ogement nöje för småpojkarne — nu liksom de föregående 99 åren. Europafilms kameror och filmapparater voro i gång, många andra kameror också för den delen, och så småningom få vi väl på film se hur sprutmönstringen på Frivilligans hundraårsdag tog sig ut. Under tiden hade fanorna med sin vakt pla-

cerats mitt framför rådhuset, vars fasad smyckats med svenska och finska flaggor. På planen framför rådhuset togo de inbjudna gästerna plats och åsågo med intresse övningen.

Sedan mönstringen pågått tre kvarts tid gjordes inryckning och kåren marscherade, fortfarande med musiken i teten, med fanor och standar upp i rådhuset till Knutssalen — samlingsplatsen för kårens festligheter allt sedan starten — där de egentliga jubileums-högtidigheterna vidtogo. Traditionsenligt tågades först ett par gånger runt festbordet, varefter det första glaset av Frivilligans specialdryck, punschen, stod redo. Så inleddes talens rad, och den blev lång, mycket lång.

Frivilligans chef, konsul Hugo Schultz hälsade välkommen i följande ord:

Ärade Gäster!

Herr Landshövding i Malmöhus län!

Herrar Landshövdingar!

Mina Herrar!

Å Frivilliga Brandkårens i Ystad vägnar har jag äran och nöjet hälsa Eder alla varmt och hjärtligt välkomna till firandet av vår kära gamla kårs 100-årsjubileum.

Till Eder Herr Landshövding öfver Malmöhus län riktar jag vår speciella hälsning, det är en synnerlig ära för Frivilliga Brandkåren att Edert första besök i Ystad gäller vår jubilerande kår.

100 år är ju i och för sig inte mycket om man tänker på ett lands eller en stads historia, men för en institution som Frivilliga Brandkåren måste dock 100 år av troget arbete i det allmännas tjänst till skydd för medmänniskors liv och egendom räknas som en betydelsefull epok. Vi veta ju alla att kåren är Sveriges äldsta fungerande frivilliga brandkår och utanför vårt

lands gränser finnes oss veterligt endast den 101-åriga Frivilliga Brandkåren i Åbo, som är äldre. Vad Frivilliga Brandkåren i Ystad betytt för vår stad, och vad som under de förlupna 100 åren uträttats, därom bära åtskilliga blad i kårens kassabok, som fortfarande är densamma sedan 1839, och dess protokoller vittne. Dessa minnen ha, på ett som det åtminstone förefaller mig, synnerligen förtjänstfullt sätt, skildrats av kårens hävdatecknare redaktören Elias Nilsson, i den minneskrift kåren i dag utgivit. Jag ber att få rekommendera denna lektyr, som är både intressant och lättläst.

Den handkraftspruta vi nyss visade nere på torget, är den som omnämnes i festskriften, och som kåren erhöll i present år 1850. Den är trots sina 89 år ännu fullt användbar, och även om den just nu inte har någon egentlig mission att fylla är den utmärkt som reserv. För att ytterligare illustrera kårens historia ha vi i salen nästintill ordnat en liten minnesutställning av äldre material som använts av kåren.

"Friviljan" kårens populära namn har under det förlupna seklet skapat sig en hel del traditioner. Den traditionella blötningen av stadens pågar, som vi nyss åsett, är en av dem. Att kårens medlemmar frivilligt anmäla sig till inträde i kåren säger ju dess namn, men att medlemmarna betala årsavgift för att få vara med, förefaller väl nästan otroligt i våra dagar. Så är dock förhållandet, och den ständiga tillströmningen av nya inträdessökande får väl tydas som ett gott tecken för framtiden, och visar att de en gång på torget döpta pågar-na, sedan de vuxit upp, uppskatta den gamla Friviljan och söka sitt inträde i dess led. En annan sak som kanske väcker någon undran, är den tradition som utvecklats kring de vartannat eller vart tred-

je år återkommande festerna. Vi tåra först ett glas punsch och sedan vi någon stund i fröjd och gammal idkat kamratlig och angenäm samvaro, dukas supén fram.

Så har det varit, och så blir det i dag, och under förhoppning att våra gäster måtte finna glädje och trevnad i vår krets, höjer jag mitt glas och bringar Eder Frivilligans välkomstskål.

Konsul Schultz meddelade vidare, att hyllningstelegram avsänts till konungen och kronprinsen, och från båda anlände lyckönskningstelegram. Efter uppläsandet av kungens telegram utbringades ett kungligt leve följt av Kungssången, varpå leve utbringades även för kronprinsen.

Stadsfullmäktiges ordförande, folkskoleinspektör C. O. Persson vände sig i ett anförande särskilt till landshövding Thomson och hälsade honom välkommen till Ystad i följande ord:

Herr Landshövding Thomson!

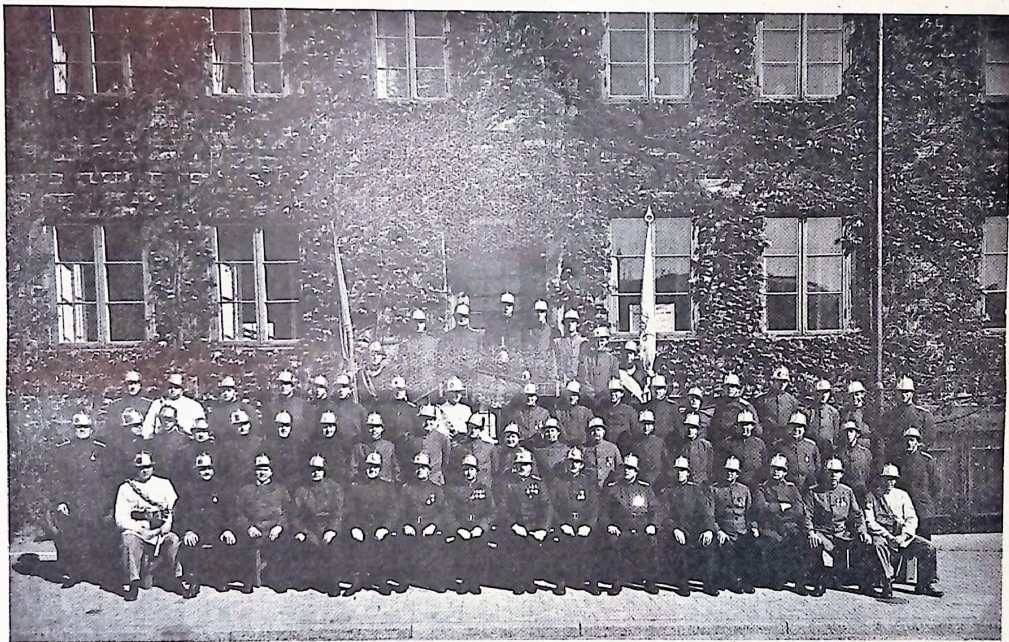
Då Ni i dag för första gången, efter Eder utnämning till landshövding i Malmöhus län, besöker Ystad, vill jag å vår stads vägnar hälsa Eder hjärtligt välkommen hit.

Eder närvaro här i dag vågar jag tolka som ett uttryck för att Ni, Herr Landshövding, hyser samma varma intresse för vår gamla stad, som Edra närmaste företrädare i ämbetet hyst och givit oss flerfaldiga bevis på, vilket vi som bygga och bo här alltid skattat synnerligen högt.

Vi äro medvetna om, Herr Landshövding, att stora och ansvarsfulla uppgifter möta Eder som Malmöhus läns högste styresman.

En liten del av dessa uppgifter komma säkerligen att beröra förhållandena i vår stad.

Eder välvilliga inställning till dessa är av största betydelse för

*Frivilliga Brandkåren i Ystad år 1939.
Hundraåringen fotograferad söndagen den 21 maj framför "Riddarhuset" vid Stortorget.*

Ystad och dess framtida utveckling.

Vi bedja därför redan nu, Herr Landshövding, att få innesluta oss i Eder välvilja och bevägenhet.

Visserligen gäller Edert besök här i dag främst *Frivilliga brandkåren* och inte direkt någon stadens *allmänna* angelägenhet. Men vår 100-åriga Frivilliga brandkår är, utan överord, ett med staden. Dess historia är ett avsnitt av Ystads stads historia. Den talar ett mäktigt språk om hur staden förstått att taga vara på kulturella värden, att med levande band sammanknyta det förlutna med det närvarande.

Jag är övertygad om, Herr Landshövding, att vår stads strävanden härvidlag också skall vinna Edert intresse.

Med dessa korta ord ber jag än en gång få hälsa Eder hjärtligt välkommen till Ystad och uttalar den förhoppningen, att Ni alltid skall känna Er som hemma i vår gamla, kära stad.

Tal. slutade med att utbringa ett trefaldigt leve för landshövding Thomson, som omedelbart därpå själv tog till orda.

Jag vill först, sade landshövdingen bl. a., tacka stadsfullmäktiges ordförande för den vänliga välkomsthälsningen och gör detta i förvisningen, att det är på en synnerligen lämplig dag jag kommer på detta mitt första officiella besök som landshövding. Frivilliga brandkåren är en viktig faktor i stadens liv och har säkerligen effektivt bidragit till att bevara stadens gamla vackra och kulturella minnen. Jag har med intresse tagit del av Frivilliga brandkårens historia och funnit att den är intimt förbunden med stadens historia. Jag vet ej vad min företrädare i ämbetet för bortåt hundra år sedan tänkte, då han gav order om brandväsendets ordnande i Ystad, men jag är säker på att greve Pos-

se då ej visste att staden redan hade en så utmärkt brandkår, en brandkår, som sedermera skulle visa sig vara så förnämlig. Jag är övertygad om att om ej Frivilligan funnits skulle Ystad av i dag ej vara den vackra stad den är. Det är på grund av kårens bevarande insats staden intager en så utomordentlig särställning i byggnads-hänseende. Utan att göra andra städer avundsjuka kan man våga påståendet att Ystad är nummer ett.

Gentemot folkskoleinsp. Perssons uttalade förhoppningar på mig till stadens nytta får jag säga, att det ej är så mycket en landshövding kan göra nu för tiden. Något löfte i den vägen kan jag därför ej ge, men jag lovar att göra så liten skada som möjligt.

Landshövdingen lyckönskade vidare Frivilligan till att äga så många trevliga gamla sedvänjor samt framförde ett tack för de insatser den gjort till stadens fromma. Denna lyckönskan och detta tack ville tal. ge uttryck åt genom det uppdrag konungen givit honom, nämligen att till chefen, konsul Hugo Schultz, överlämna riddartecknet av Vasaorden. Orden överlämnades till den populära chefen under kärmedlemmarnas livliga applåder och ett leve för den nye riddaren utbringades.

Pro Patrias medalj i guld tilldelades arkitekt Karl Erikson, stadsvägmästare G. A. Alborn, belysningsförmän Martin Lindström och köpman Torsten Tönnesen; samma medalj i silver tilldelades målarmästare N. A. Lindgren och tapetserare Fritz Ingemansson.

Vidare utdelade landshövdingen Frivilliga brandkårens egen medalj i silver till maskinisten Albert Lindström för 26-årig tjänst i kåren, trädgårdsmästare Erik Hansson, även 26-årigt medlemskap, samt målarmästare A. Wallentinsson och exekutionsbiträdet Ch.

Lindström för vardera 25-årigt medlemskap. För medaljörerna höjdes leven och traditionsenligt buros de i gullstol ett par varv runt festbordet under musik och sång.

Med anledning av att jubiléet även övervars av brandchefen i Åbo Karl Arell höll sekondchefen, fabrikör H. Hanzon tal för Finland och hälsade den långväga gästen välkommen.

Därefter utbringades ett fyrfaldigt leve för Finland följt av "Vårt land".

Ordföranden i Svenska Brandkärernas Riksförbund, f. landshövding Nils Edén, trädde så fram och bringade Frivilligan en lyckönskan från Riksförbundet:

Det ligger i sakens natur, sade tal. bl. a., att en sammanslutning sådan som vår söker att få fram frivilliga krafter i kampen mot våldelden, söka uppräta kårer som med aldrig slappnande vaksamhet vårdar över hus och hem. En sådan kår är Ystads frivilliga brandkår, och det är med både vördnad och glädje jag ser upp till en sådan föregångare till vårt frivilliga brandväsende. Då jag kom hit var jag ej säker på att Frivilligan hade att göra med den rörelse jag här företräder och som f. n. har 1,200 brandkårer riket runt, men vid studiet av den utmärkta jubileumsskriften blev jag mera insatt i dessa förhållanden. Det är ju så, att Frivilligan helt och utslutande ägnat sig åt sin egen hemstad. Här har den levat och här har den haft sitt arbete. Men den har ej isolerat sig, utan den kan räknas bland de första som anslöto sig till brandkårsrörelsen, som den tillhört sedan 1912. Men det är annat, som gjort och gör att man uppskattar Frivilliga brandkåren, nämligen först och främst dess förmåga att genom de hundra åren anpassa sig efter tiderna och alltför vara en effektivt beredskapskår, som alltjämt fyller en verklig

uppgift i skyddet mot brandfara. Vidare är det anmärkningsvärt att kårens medlemmar samtidigt som de göra sin skyldighet mot staden, mot hus och hem, göra personliga uppoffringar av ej ringa mått. Men så har ju kåren också utbildats till ett slags gille enligt gammal stil, bestående av duktiga och modiga män, som efter utfört värv även förstå att i den personliga samvaron skapa en sammanhållning och ett kamratskap som i vår tid är enastående. Ni ha här en ritual som är högst intressant och som passar i denna gamla trevliga stad. Det finns ingen annan plats i vårt land, där man skaffat sig ett liknande mannagille, t. ex. seden att efter samvaron följa sina chefer hem om kvällen. Detta är ett drag som mera hör hemma i anglosachsiska länder än i våra nordiska men ett drag som tydligen kan inplanteras hos oss.

Då nu Svenska Brandkärernas Riksförbund går att lyckönska Ystads frivilliga brandkår gör den detta i känslan av att intet är mera betydelsefullt än det kamratskap, den enighet och vänskap som uppstår inom en dylik sammanslutning, och denna anda är bland det viktigaste som finns, hur tiderna än må växla. Med dessa ord framför jag en lyckönskan till Frivilliga brandkåren.

Tal. överlämnade en ståtlig blomsteruppsats.

Ordföranden i Skånska Brandkårsförbundet, f. landshövding Johan Nilsson, tog omedelbart därpå till orda och framförde i ett anförande förbundets lyckönskningar till den äldsta brandkåren vi äga i landet. Förbundet har, sade han bl. a., mycket att tacka Ystad och dess frivilliga brandkår för. Såsom ett minne av dagen bad landshövdingen att till Frivilligan få överlämna en ordförandedklubba. Det kan ju vara sant, att då kåren klarat sig så bra i hundra år utan en

ordförandeklubba kan den säkert göra det hädanefter också; men det skadar inte att ha en klubba och en kraftkarl som för klubban, om det skall bli sådana tider att det behöver tagas krafttag. (Det var en förnämlig klubba i elfenben och silver, med vilken Frivilligans beslut hädanefter komma att klubbfastas.)

Drättselkammarens ordf., landstingsman H. J. Carlsson framförde ett tack till Frivilligan för dess goda sammanhållning och för den insats de gjort och gör till stadens förskonande från eldfara. Såsom ordförande i brandstyrelsen uppskattade tal. kåren såsom ett värdefullt komplement till den fasta brandkåren. Å stadens och brandstyrelsens vägnar uttalades till sist ett tack för vad kåren utträttat och för vad den kan komma att utträtta. Ett fyrfaldigt leve utbringades för Frivilligan.

Brandchefen i Åbo Karl Arell talade därefter och framförde en hälsning från broderlandet och dess rikssammanslutning av frivilliga brandkårer. Detta jubileum är visserligen lokalt, men det är på samma gång en händelse för hela landet, ty då Ystads frivilliga brandkår på sin tid tillkom var det liksom en pånyttfödelse av brandkårsväsendet i Norden. Det var för övrigt från Sverige som Finland och Åbo fick sina impulser till frivilliga brandkårer. Som ett tack för dessa impulser och som en minnesgåva från Åbo frivilliga brandkår överlämnade tal. ett ymnighetshorn, till brädden fyllt av uppriktiga önsknings- och framgång och lycka och en ärorik framtid. På ymnighetshornet, en jättestor pokal, finns ingraverat: "Till Frivilliga brandkåren i Ystad på dess 100-årsjubileum den 1. 7. 1939 av Frivilliga brandkåren i Åbo, stiftad den 28. 8. 1838".

Direktören i Skånska brandförsäkringsinrättningarna i Lund, f.

borgmästare P. Gamstorp höll så ett hyllningsanförande till sekeljubilarer.

Det är en känd sak, sade han bl. a., att man numera anser det som en samhällets sak, att ordna om brandskyddet. Men mycket, som numera är en självklar sak för det allmänna, var för ett sekel sedan helt överlämnat åt den enskilde och det enskilda initiativet. Tidigt blev visserligen brandväsendet omhändertaget av myndigheterna, men det var på ett famlande och föga betryggande sätt dessa funktioner fylldes. Det var därför naturligt att man på annat sätt sökte säkra sig mot fara. För hundra år sedan skapade några behjärtansvärda män denna sammanslutning. Skånska brandförsäkringsinrättningen, som är mer än hundraårig, och Skånska städernas brandstodsbolag, som snart uppnår sekelåldern, vilja bringa Frivilliga brandkåren sin hyllning och sitt tack för god vakt. Denna hyllning har tagit formen av en platta, upptagande inskriptionen av givarna och mottagaren med en erinran om att den överlämnas på 100-årsdagen. I gravyr finns en brandkårsman i arbete samt en kärmedlem med Frivilligans gamla standar. På sidorna därom skola samtliga nuvarande medlemmars namn ingraveras.

Inskriptionen på den ståtliga silverplattan lyder: "Till Frivilliga Bergnings Corpsen i Ystad på dess 100-årsdag 19 1/7 39 av Skånska Brandförsäkringsinrättningen och Skånska Städernas Brandstodsför- ening".

Såsom ett tecken till uppskattning utdelade direktör Gamstorp å brandförsäkringsinrättningarnas vägnar dess förtjänstmedalj till följande brandkårsmedlemmar: Fabrikör H. Hanzon, handlande Emil Persson, belyningsförmän Martin Lindström, stadsvägmästare G. A. Alborn, uppbördsmän John Dahlqvist, järnsvarvare Johan

SVÄRD och uppboråsman Gösta Jönsson. Borgmästare Gamstorp utbringade till sist ett leve för medaljörerna, som därefter vederbörligen bars i gullstol runt festbordet.

Konsul Emil A. Borg framförde å Brandförsäkringsaktiebolaget Skåne ett tack och en lyckönskan till Frivilliga brandkåren. Detta sitt tack har bolaget velat manifesteras genom att tilldela chefen för Frivilligan, konsul Hugo Schultz dess guldmedalj under förhoppning om att kåren ännu under århundraden må utföra sin samhällsbevarande verksamhet. Så blev det på nytt gullstol, marsch, musik och sång, det speciella frivilligbrandkåristiska hyllningsuttrycket.

Vice ordf. i Svenska brandskyddsföreningen, överstelöjtnant H. Forssman gav därpå kåren sin och brandskyddsföreningens hyllning.

Det är en högtidsdag, en märkesdag för brandskyddets män landet runt, denna dag. Frivilligan är en förebild för övriga brandkårer, i offervillighet, i sammanhållning och i karanda. Svenska brandskyddsföreningen vill genom mig framföra sina hjärtliga lyckönskningar och uttalar en önskan om fortsatt gagnande arbete. Måtte lycka och framgång alltid följa edra fanor.

Tal. överlämnade en ståtlig blomsterkorg med band i de svenska färgerna.

Till sist framträdde ånyo chefen, Hugo Schultz, och tackade å samtliga medaljörers vägnar för den hedersbevisning de blivit föremål för. Till ett minne av dagen har Frivilliga brandkåren beslutat utdela sin hedersjetong i guld till en del om kåren förtjänta personer, nämligen till landshövding Thomson, landshövding Nils Edén och landshövding Johan Nilsson, brandchefen i Åbo Karl Arell, avdelningschefen i brandkåren i Åbo

Aug. Karlsson, kapten R. Götherström, kapten Erik Gillner, borgmästare P. Gamstorp, direktör R. Hommerberg, Lund, rektor Gustaf Eliasson, Svalöv, ryttmästare A. Haeggström, Malmö, direktör A. Björnberg, kontraktsprost Hj. Evander, borgmästare Eric G:son Zätterström, stadsfullmäktiges ordförande, folkskoleinsp. C. O. Persson, konsul Emil A. Borg, bankdirektör J. Andrén, överste E. Björk, bankdirektör Axel Jonason, drättselkammarens ordförande Hjalmar Carlsson, bankdirektör R. Martinsson, konsul Axel Berglund, redaktör Elias Nilsson, överstelöjtnant H. Forssman och syssloman Agne Jönsson.

En mängd lyckönskningstelegram iningo från när och fjärran. Tidigare har nämnts att telegram ingått från konungen och kronprinsen. Bland övriga må nämnas ett från Helsingfors förenade brandkårer: "Såsom de frivilliga brandkårernas äldsta väktare i föregångslandet Sverige hälsas Ystads FBC på sin högtidsdag av kamraterna östanledes". Vidare från Malmö brandkår genom ryttmästare A. Haeggström, från Ystads brandkår genom ryttmästare E. Härderup, från Skånska brandförsäkringsinrättningens och Skånska städernas brandstodsförningskommittéer i Ystad genom konsul A. Berglund och direktör A. Björnberg, från Andrarums frivilliga brandkår, från ordföranden i Svenska brandskyddsföreningen landshövding Lübeck, från Åbo frivilliga brandkår, från Åsbo—Bjäre brandkårskrets, från Tomelilla brandkår, från Löderups frivilliga brandkår, från Stockholms brandkår, från Ystads gjuteri- & mek. verkstad, från den 98-årige skomakaremästaren J. Löfgren i Göteborg, som icke trott sig om att kunna företaga resan och övervara festen, från framlidne chef P. Mobergs ättlingar ned till fjärde led

i Ljungbyhed, från förutvarande chefen Johan Ekelund, Ystad m. fl.

Därmed var den officiella delen av festligheterna slut och man övergick till den ävenledes traditionella dansen. Denna kunde dock ej bli så lång på grund av den framskridna tiden men det blev ändå några svängar omväxlande med sång av fabrikör C. A. Grönberg. Avbrott gjordes också nu liksom tidigare för att giva Europafilm tillfälle att ta bilder av det sekelgamla brandkårsfirandet. Så småningom blevo borden dukade för supé, och med frisk aptit grepo gäster och brandmän in på anrättningarna. Kl. 11 skulle man enligt programmet följa hem cheferna. Det gick nu inte riktigt i lås, ty klockan blev halv tolv innan måltiden var slut.

Ytterligare några tal höllos under måltiden. Brandchef Arell höll ett spirituellt anförande om brandväsendet i Finland, framför allt hur det frivilliga brandväsendet där är ordnat. Murare Edvard Svensson gjorde sig till tolk för de äldre brandmännen, de som numera ej kvarstå såsom aktiva i Frivilligan, men som beretts tillfälle att deltaga i denna strålände fest. Han tackade chefen och övrigt befäl för uppmärksamheten mot veteranerna och frambar deras lyckönskan till jubiléet.

Gästernas tack för maten frambars av landshövding Thomson. Hans tal formade sig tillika till ett tack för vad man fått se och uppleva under dagen och slutade med att utbringa ett leve för Frivilligan.

Under tiden hade — liksom alltid vid dessa brandkårsfester — en mycket stor skara åskådare samlats på Stortorget, ty det är nu

en gång ett av de stora folknöjena att se brandmännen följa hem cheferna. Dagen till ära hade vid Bäckahästen ett lågfyrverkeri anordnats, vilket lyste riktigt vackert den korta stund det varade.

Så marscherade brandmännen ned för rådhustrappan med musik i spetsen och sågo noggrant till att chefen och seconden kommo hem i gott bevar.

*

Brandkårsjubiléet fortsatte den 2 juli med en utfärd för de inbjudna gästerna. Resan företogs i bilar som av brandmän och andra intresserade ställts till förfogande och gick "Ut i det blå", som det heter i programmet. Detta innebar bl. a. lunch på Löderups Strandbad, besök på en mängd trevliga ställen i Österlen och norrut från Ystad, bl. a. i Glimmingehus och Fyledalen. Återkomna till Ystad efter en härlig tur samlades gästerna på Saltsjöbaden till avskedsmiddag. Under densamma höllos en del tal, bl. a. av konsul Hugo Schultz, som hälsade välkommen, av köpman Knut Körling, som talade för kvinnan, av överstelöjtnant H. Forssman, som än en gång tackade för en verkligt trevlig och på samma gång överväldigande brandkårsfest, av folkskoleinspektör C. O. Persson, som tackade å stadens vägnar för det samhällsbevarande arbete kâren under gångna tider och fortfarande uträttar samt uttalade ett tack för den charmanta festen, en verkligt glänsande fest, som både vi här i Ystad och gästerna bortafån länge komma att minnas. Vidare höllos tal av fabrikör H. Hanzon till brandchef Arell för brandkårsdagarna och jubiléet i Åbo i fjol samt av hr Arell för nöjet att ha fått övervara denna fest.

RIKSFÖRBUNDET.

ÅRSMÖTET.

Dagordning.

Lördagen den 26 augusti.

Kl. 10,45 fm. Centralstyrelsen sammanträder. (Lokal: Stadshotellet Rum n:r 11.)

Kl. 11,30 fm. Södermanlands läns Brandkårsförbund sammanträder (Lokal: Stadshotellet Rum n:r 11).

Kl. 12 midd. Riksförbundets årsmöte (Lokal: Grand Biografen).

Förbundsangelägenheter:

1. Val av två justeringsmän att jämte ordföranden justera mötets protokoll.
2. Redogörelse för verksamheten år 1938.
3. Revisionsberättelse för år 1938 samt beslut med anledning därav.
4. Val av ordförande och v. ordförande i förbundet, vilka äro i tur att avgå.
5. Val av en ledamot och två suppleanter i Centralstyrelsen. I tur att avgå är domänintendent B. Nilsson. Av suppleanterna äro kapten F. Kylberg och direktör P. Maritz i tur att avgå.
6. Val av två revisorer och två revisorssuppleanter för granskning av nästkommande kalenderårs räkenskaper.
7. Beslut angående medlemsavgifter för nästkommande år.
8. Övriga ärenden.

Ärenden, som önskas behandla vid årsmötet, skola vara inkomna till Centralstyrelsens expedition, Styrmanngatan 1, Stockholm, senast den 12 aug. Röstberättigade äro: Centralstyrelsens ledamöter, tvenne utsedda ombud från varje i Riksförbundets verksamhet deltagande brandkårsförbunds styrelse (brandkärskrets styrelse), ett härtill utsett ombud jämte brandchefen från varje Riksförbundet ansluten brandkår, högst ett härtill utsett ombud från varje Riksförbundets anslagsgivande försäkringsbolag eller sammanslutning, samt Riksförbundets personliga medlemmar.

Kl. 12,30—2 em. Uppehåll för lunch.

Kl. 2 em. Mötets offentliga del öppnas av ordföranden, landshöv. N. Edén.

Föredrag:

1. Vattentillgångens inverkan på släckningsarbetet. (Brandkapten Mohlin.)
2. Moderna brandalarmanläggningar och deras utnyttjande i luftskydds- och polistjänst. (Civiling. G. Bergh.)

Kl. 4,30 em. Uppvisning av Katrineholms brandkår. Demonstration av motorsprutor och skum-

- släckningsaggregat samt beseende av utställd brandmateriel.
- Kl. 6 em. Centralstyrelsen sammanträder (Lokal: Stadshotellet Rum n:r 11).
- Kl. 7 em. Gemensam middag (Lokal: Stadshotellets festvåning).

Söndagen den 27 augusti.

- Kl. 9 fm. Beseende av utställd brandmateriel.
- Kl. 10 fm. Avresa för besök hos brandkärerna i Björkvik och Vrena, där samövning äger rum med de frivilliga brandkärer, som äro förlagda vid Vrena, Bettna, Enstaberga och Harg. Bussar avgå från Stadshotellet. Beräknad återkomst till Katrineholm kl. 2 em.

Meddelande.

Gasskyddskurs.

Den stora gasmaskfirman Auer-gesellschaft A.-G. (f. d. Degea A.-G.), Berlin, vilken firma vi representera i Sverige, anordnar regelbundet återkommande gasskyddskurser vid sin gasskyddsskola i Berlin-Oranienburg. Dessa kurser avse såväl industrien, brandväsendet som det civila luftskyddet. Ett flertal svenskar ha redan erhållit utbildning vid denna skola.

Den 28—31 aug. d. å. anordnas en specialkurs för utlänningar. På vår huvudfirmas vägnar ha vi sålunda nöjet att härmed inbjuda medlemmar av Svenska Brandkärernas Riksförbund till denna kurs. Kursen behandlar följande ämnen:

- Andningsgifter.
- Filtermasker.
- Syrgasapparater.
- Gasskyddskläder.
- Luftrenare.

Uppdelas i följande avdelningar:

Föredrag. Praktisk undervisning i materielens konstruktion och fuktion.

Praktiska övningar med gasmasker i det fria.

Särskilda meddelanden.

Möteslokal: Grand Biografen.

Subskriberade middagen: Middagen äger rum å Stadshotellet. Pris kr. 7:75 för smörgåsbord och 2 rätter, inklusive drycker vid middagen, kaffe och betjäningavgift.

Anmälningskort: Anmälan för deltagande i subskriberade middagen den 26 aug. torde göras före den 20 aug. å bifogade kort.

Klädsel: Resdräkt.

Rumsbeställning: Deltagarna uppmanas göra rumsbeställning hos Portieren, Stadshotellet, Katrineholm, senast den 15 aug.

Firmor som önska utställa brandmateriel skola därom göra anmälan till brandchefen i Katrineholm senast den 12 aug.

Praktiska räddningsövningar.

Praktiska övningar i gasskyddskläder.

Kursavgiften är RM. 12:—.

I denna ingår en enkel middag (omkr. kl. 13) under kursdagarna.

Logi kan beställas genom oss:

1) i större hotell till ett pris av RM. 6:50 pr dygn, inkl. första frukost,

2) i enklare men fullgoda hotell till ett pris av RM. 3:80 pr dygn, inkl. första frukost.

För resa i Tyskland kunna numera genom bankerna registermark erhållas till en fördelaktig kurs.

Anmälan skall åtföljas av utförlig uppgift om deltagares namn, titel, ålder, anställning och adress samt önskemål betr. logi och vara oss tillhanda senast den 19 aug. d.å.

Stockholm C.

BIRGER CARLSON & Co. A/B

Sten E. Queckfeldt.

Notiser.

Skånska Brandkårsförbundets

årsmöte äger rum i Lund den 12 instundande augusti.